

Б

БАГТАРИЗМ (від грец. *battarismos* – запинання) – патологічно прискорений темп мовлення, при якому спотворюються структури фраз, слів та окремих звукосполучень внаслідок порушення мовленнєвого дихання і загальної підвищеної збудливості, зниження концентрації уваги. Поштовхоподібний характер мовлення зумовлює нечітку вимову, недомовляння закінчень. Найчастіше Б. зустрічається у осіб з неврозами. Відновлення чіткого плавного мовлення можливе за умов зміцнення нервової системи, використання комплексу спеціальних логопедичних вправ. На відміну від заїкання при Б. відсутні судоми та логофобія (див. Заїкання, Логофобія, Темпо-ритмічні порушення мовлення).

Лит.: 1. Рібцун Ю. В. Заїкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі. К.: 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733057/>

Юлія Рібцун

БЕЗБАР'ЄРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – це простір необмежених можливостей, в якому немає місця дискримінації та враховуються інтереси кожного. Безбар'єрність – загальний підхід до формування та імплементації державної політики для забезпечення безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності.

Створення Б. с. передбачає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безперешкодного, безпечного та незалежного пересування людей

з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Це невід'ємний складник соціальних програм, спрямований на покращення життя людей з інвалідністю та збільшення їхнього внеску в життя суспільства. Визначають такі види безбар'єрності: фізична, інформаційна, цифрова, суспільна та громадянська, освітня, економічна.

Лит.: 1. Конвенція про права осіб з інвалідністю: стаття 18 Свобода пересування та громадянство; стаття 19 Самостійний спосіб життя й залучення до місцевої спільноти.

Наталія Ярмола

БЕХ ІВАН ДМИТРОВИЧ (1940 р. н.) – відомий український вчений, доктор психологічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, Заслужений діяч науки і техніки.

З 1959 по 1964 рік навчався в Київському державному педагогічному інституті ім. М. Горького (нині Державний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова) на педагогічному факультеті за спеціальністю «дефектологія, педагогіка та методика початкової освіти». Після успішного завершення навчання в інституті І. Д. Бех тривалий час працював у закладах спеціальної освіти.

У 1977 році захистив кандидатську, а в 1992 році – докторську дисертацію.

З 1993 по 1996 рік працював заступником директора з наукової роботи новоствореного Інституту дефектології АПН України (нині Інститут спеціаль-